

Kulturdepartementet
Kurseth Inger Lise

Saksbehandler: Lars Rogstad
Direkte tlf.: +47 21 04 58 99

Vår ref.: 17/4009-3
Deres ref.:

Vår dato: 19.05.2017
Deres dato:

Høring - Kulturdepartementets utkast til strategi åpne data

Vi viser til Kulturdepartementets oversendelse av 27. april 2017, der departementet ber om merknader til utkast til strategi for åpne data.

Kulturrådet merker seg at departementets utkast til strategi i all hovedsak bygger på det innspillet som Kulturrådet utarbeidet på vegne av Arkivverket, Nasjonalbiblioteket, Medietilsynet, Filminstituttet og Kulturrådet. Visjonen og de fire hovedmålene fra det opprinnelige innspillet er beholdt, og dette er svært positivt.

Overordnede perspektiver

Difi har utarbeidet et utkast til kunnskapsgrunnlag for økt tilgjengeliggjøring av offentlige data for de fem fagområdene som er omtalt i stortingsmeldingen Digital agenda for Norge, jf. Difis ekspedering til departementene 2. mai 2017.

Dette kunnskapsgrunnlaget er et godt utgangspunkt for arbeidet med åpne data - også fra kultursektoren - og særlig den innledende delen av Difis utkast gir mange strategiske føringer som kan være relevante for Kulturdepartementets arbeid med en strategi for kulturfeltet. Vi vil særlig trekke fram følgende forhold:

- behovet for mer kunnskap om bruk og effekter av åpne kulturdata
- økosystem for åpne data, inkl. samspillet mellom offentlig og privat sektor
- behovet for å pleie økosystemet for å maksimere nytten av åpne offentlige data
- rydde av veien ukklarheter mht. anledningen til å dele data
- behovet for kompetanse om deling og bruk av data
- etablering av bærekraftige infrastrukturer ("økosystemer") for deling av data
- behovet for felles vokabularer og autoriserte registre
- utfordringer knyttet til konfidensialitet og personvern
- behovet for å bryte ned skillelinjer på tvers av sektorer og forvaltningsområder
- nødvendigheten av bedre måleindikatorer

Vi vil anbefale at KUD forsøker å inkludere noen av disse perspektivene og utfordringene i det videre arbeidet med strategien for åpne kulturdata.

Øke kapasiteten for digitalisering av analog kulturarv

Mht det første målet i strategien; ”Prioriterte datasett i sektoren identifiseres, dokumenteres og gjøres tilgjengelige som åpne data”, så vil vi anbefale at dette suppleres med et tiltak knyttet til å øke kapasiteten for digitalisering av analog kulturarv.

Økt digitalisering av analog kulturarv er svært viktig for å kunne tilby et mer representativt utvalg av sektorens samlingsbestand innen en rimelig tid. Dette gjelder spesielt i museumssektoren, hvor digitalisering av tredimensjonale og ofte unike gjenstander ikke gir grunnlag for massedigitalisering i samme grad som i Arkivverket og Nasjonalbiblioteket. Det finnes heller ikke sentrale produksjonsmiljøer for digitalisering i museene. Kulturrådet mener at kapasiteten må derfor styrkes gjennom et ressursmessig løft og en planmessig tilnærming. Konkrete mål og planer for digitalisering må formuleres der slike ikke finnes, og det må utvikles bedre metoder og standarder som grunnlag for det videre arbeidet.

Dette er særlig aktuelt sett i lys av Riksrevisjonens gjennomgang av digitalisering av kulturarven, der det blant annet pekes på at:

- Kulturdepartementet har i budsjettproposisjonen ikke satt egne mål for digitaliseringen i museumssektoren
- Museumsstatistikken viser at kun om lag 5 prosent av samlingene til museene er gjort tilgjengelige på Internett

Samarbeidsforum for åpne kulturdata

Strategiutkastet foreslår at det «i 2017 skal etableres et samarbeidsforum for åpne kulturdata. Forumet skal definere felles behov og foreslå løsninger. Forumet skal ha som mål å minimere dobbeltarbeid og skal jobbe for å få til en hensiktsmessig arbeidsdeling knyttet til utvikling og drift av felles dataressurser.»

Forumets form skal avklares i dialog med sentrale aktører i feltet, som Nasjonalbiblioteket, Arkivverket og Norsk kulturråd, m.fl.

Kulturrådet støtter dette tiltaket, og vi anbefaler at forumet tar utgangspunkt i det tverretatlige etatssamarbeidet K-lab, der Kulturrådet, Arkivverket, Kartverket og Riksantikvaren allerede samarbeider om tilsvarende problemstillinger. Dette samarbeidet bør utvides til å inkludere Nasjonalbiblioteket, og eventuelt andre relevante aktører.

Det er viktig at samarbeidsforumet får et tydelig mandat og en god forankring i respektive etater.

Vi mener videre at det vil være hensiktsmessig at man i forbindelse med planlegging og utførelse av det praktiske arbeidet i samarbeidsforumet vurderer å dele dette i to grupper, dvs. en gruppe for samlingsdata og en gruppe for forvaltningsdata. Begrunnelsen for dette er at det kan være andre aktører på kulturområdet som er aktuelle for forvaltningsdata enn for samlingsdata. Eksempler på aktører som er interessante for forvaltningsdata men ikke for samlingsdata er kulturadministrasjonen i fylkeskommuner og kommuner, private og halvoffentlig stiftelser som forvalter offentlige tilskuddsordninger, osv.

Oppfølging av strategien

Kulturrådet anbefaler at strategien følges opp i departementets styringsdialog med etater og virksomheter, og konkretiseres i handlingsplaner og virksomhetsplaner. Strategien må vedlikeholdes og eventuelt revideres i tråd med utviklingen i sektoren.

Utkastet til strategi omfatter i utgangspunktet "kulturdata". Kulturdata og kultursektoren favner i mange sammenhenger videre enn Kulturdepartementets ansvarsområde, jf. for eksempel arbeidet til Riksantikvaren (Klimadepartementet) og universitetsmuseene (Kunnskapsdepartementet). Det er derfor positivt at KUD inkluderer Riksantikvaren i denne høringen.

Status for tilgjengeliggjøring – vedlegg til KUDs strategi

I vedlegget til KUDs strategi, som utdyper status og planer på feltet, f.eks. i avsnittet *Status for tilgjengeliggjøring* og andre avsnitt på s. 8, omtales Kulturrådets forvaltningsdata. Siden innspillet fra Kulturrådet ble oversendt departementet i november 2016, har Kulturrådet blant annet startet med publisering av søker- og tildelingslister på nettsidene og etablert SANK prosjektet; *Statistikk og analyse i Norsk kulturråd*.

Vi foreslår derfor følgende supplerende tekst til det aktuelle avsnittet i vedlegget:

Norsk kulturråd er i gang med et prosjekt for statistikk og analyse (SANK prosjektet) som har som målsetting, blant annet, å tilgjengeliggjøre forvaltningsdata fra Norsk kulturråd som åpne data (også på datanorge.no). Digitaliseringen av søknads- og saksbehandlingssystemet i Norsk kulturråd representerer et stort potensial for datafangst, strukturering, presentasjon og analyse av forvaltningsdata. Etableringen av eRapport innebærer strukturering av rapporteringsdata fra tilskuddsmottakere. SANK prosjektet har en målsetting om å øke informasjonsutveksling, samhandling og kunnskapsproduksjon, til gode for hele samfunnet. Kulturrådet mottar årlig opp mot 20 000 søknader fra kunst- og kulturvirksomheter, artister og kunstnere. I tillegg til å gjøre forvaltningsdata tilgjengelige, ligger det i dette prosjektet også et potensial for å kombinere data fra Norsk kulturråd med data fra andre kilder (blant annet offentlige datakilder, kulturinstitusjoner og kulturaktører) for videre statistikkutarbeiding og analyser som vil ha verdi for forskning, politikktutforming og verdiskapning. Åpne data er nøkkelordet her.

Fra og med 2017 legges søker- og tildelingslister ut på Kulturrådets nettsider.

Med hilsen

Espen Hernes
seksjonsleder

Lars Rogstad
seniorrådgiver

Godkjent og ekspedert elektronisk